

Budgetaftale for Budget 2025 og budgetoverslagsårene 2026-2028

Ebeltoft, torsdag den 26. september 2024.

Omstilling og investering i velfærd, vækst, klima og natur

Et ansvarligt budget i en tid med uforudsigelige budgetrammer

Forlig vedrørende Budget 2025 og budgetoverslagsårene 2026-2028 er indgået mellem alle partier i Byrådet: Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Radikale Venstre.

Den overordnede økonomiske ramme

Budgetforhandlingerne for 2025 og overslagsårene har taget udgangspunkt i et snævert økonomisk råderum, men med Budget 2025 er det besluttet at investere i skoleområdet, ældreområdet, natur og miljø, klimatilpasning og en række vækstunderstøttende initiativer. Kursen fra Budget 2024 omkring realistisk budgetlægning videreføres, så budgetubalancer på specialskoleområdet og dagplejen samt stigende udgifter til it-licenser er håndteret. Dette har krævet økonomisk ansvarlighed og svære prioriteringer.

Økonomaftalen mellem KL og regeringen for 2025 muliggjorde, at kommunerne samlet set kunne bruge 3,2 mia. kr. på udviklingen af den borgernære velfærd. Imidlertid oplevede mange kommuner, herunder Syddjurs Kommune, at der ikke fulgte den forventede finansiering med aftalen. I stedet for en forventet gevinst på 20-25 mio. kr. blev Syddjurs Kommunes indtægtsgrundlag forværret med 25-30 mio. kr. på grund af blandt andet færre skatteindtægter og en reduceret statslig udligning.

I forlængelse heraf har Regeringen i sit forslag til finansloven for 2025 givet et ekstraordinært finansieringstilskud til kommunerne. Syddjurs Kommunes andel af tilskuddet beløber sig til 11,8 mio. kr. Dette tilskud gælder foreløbigt kun for 2025.

Det nuværende tilskuds- og udligningssystem er til diskussion. 49 borgmestre, herunder Syddjurs Kommunes, har sendt et brev til Regeringen og Folketinget med et klart krav om en gennemgribende analyse af kommunernes finansiering, da det nuværende system er fyldt med uhensigtsmæssigheder og ikke afspejler den kommunale virkelighed. For Syddjurs Kommune skaber dette en økonomisk usikkerhed for de kommende år.

De seneste skøn for vækst fra KL og regeringen indikerer, at Syddjurs Kommunes indtægter i 2026-28 vil være 47 mio. kr. lavere end budgetteret, som dækker over en reduceret indtægt på 11 mio. kr. i 2026, 22 mio. kr. i 2027 og 14 mio. kr. i 2028. Det skyldes en større forøgelse af vækst i beskatningsgrundlaget på landsplan end i Syddjurs Kommune samt yderligere betaling i 2027 til kommuner, der selvbudgetterede i 2024.

Såfremt indtægtsgrundlaget reelt viser sig som ovenfor angivet, og der ikke viser sig at være tilsvarende forbedringer i de samlede budgetforudsætninger, vil der i Direktionens oplæg blive anbefalet kompenserende besparelser for at sikre et budget i balance for 2026 og overslagsårene.

Forligspartierne ser frem til, at fremtidige økonomiaftaler rammer bedre plet i forhold til, at et løft i servicerammen også betyder, at velfærden kan løftes tilsvarende.

Forligspartierne bemærker, at en kommende sundhedsreform og en kommende reform af beskæftigelsesområdet vil få betydning for, hvilke opgaver kommunerne fremadrettet skal løse, og hvordan. I forbindelse med Regeringens udspil til en sundhedsreform fremgår det, at der igangsættes et arbejde under Indenrigs- og Sundhedsministeriets Finansieringsudvalg med henblik på at forberede ændringer i udligningssystemet. Her vil der kunne inddrages seneste reformer mv. med betydning for kommunernes fremtidige udgifter og skatteindtægter. Afrapportering på dette arbejde forventes senest ultimo 2027. Der vil blive etableret en likviditetsneutral overgangsordning med henblik på at håndtere økonomiske konsekvenser af opgaveflytningen og bortfald af den kommunale medfinansieringsordning.

Budgetforligets temaer

Styrkelse af skolerne

Forligspartierne er enige om, at der ydes en stor og professionel indsats på skolerne i forhold til at skabe inkluderende læringsfællesskaber. Ambitionen om at lave skole for alle børn, så eleverne trives og lærer, ønsker partierne at understøtte. Det kræver blandt andet et kontinuerligt arbejde med at udvikle helhedsorienterede indsatser i samarbejde og samspil med PPR, forældre og andre aktører omkring skolen. Forligspartierne er på den baggrund enige om at afsætte 1,5 mio. kr. i 2025, stigende til 3,65 mio. kr. årligt fra 2026, til skolernes arbejde med læring, inklusion og trivsel – herunder mellemformer – for alle børn i folkeskolen. Midlerne fordeles via tildelingsmodellen. Arbejdet med læring, inklusion og trivsel skal løbende følges af Familie-, Børne- og Læringsudvalget.

I forlængelse af ovenstående er partierne enige om at styrke understøttelsen af dagtilbuddene og skolernes arbejde med inkluderende lege-, lærings- og børnefællesskaber. PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) styrkes på den baggrund med 500.000 kr. årligt.

I Budget 2023 og overslagsårene afsatte Byrådet 500.000 kr. årligt til afprøvning af forskellige forsøgsordninger med madordninger på skolerne. Forligspartierne er enige om at fortsætte disse afprøvnings og udvide den økonomiske ramme med 200.000 kr. i 2025 og 500.000 kr. fra 2026 og frem, så flere skoler får mulighed for at arbejde med måltider, der skaber fællesskaber.

Forligspartierne er enige om, at den nuværende tildelingsmodel på skoleområdet skal analyseres nærmere. Den nuværende model giver skolerne et gennemskueligt økonomisk grundlag, hvilket også skal være styrende for det videre arbejde. Skolebestyrelserne skal høres i forbindelse med arbejdet, og et oplæg til en ny eller revideret tildelingsmodel skal foreligge til politisk behandling i 1. halvår 2026, forud for arbejdet med Budget 2027.

Partierne er enige om, at Hornslet Skole tildeles et overgangstilskud på 200.000 kr. i 2025, stigende til 500.000 kr. i 2026 og frem til, at en eventuel ny eller revideret tildelingsmodel indføres. Tilskuddet gives på baggrund af forventede omstillingsudgifter i forbindelse med ny udskoling for Hornslet Skole.

Ekstra midler til borgerteams, håndtering af demens og en plan for fremtidens plejeboliger

Forligspartierne er enige om, at Syddjurs Kommune har opnået væsentlige erfaringer med skabelsen af en sammenhængende helhedspleje til hjemmeboende ældre via borgerteams. Partierne ønsker at understøtte arbejdet yderligere og afsætter 3,72 mio. kr. til den generelle normering på området, til en styrkelse af borgerteams, hvor der også arbejdes med forskellige initiativer med henblik på at nedbringe sygefraværet, samt kompetenceudvikling.

Partierne er desuden opmærksomme på, at der de seneste år er sket en stigning i andelen af beboere med demens på kommunens plejehjem. Plejehjemmene tildeles derfor ekstra 1,0 mio. kr. til den generelle normering og 400.000 kr. til kompetenceudvikling blandt andet i forhold til håndtering af borgere med demens eller psykiske lidelser.

De ekstra midler til borgerteams og håndtering af borgere med demens stammer fra den resterende del af de 3 mio. kr. af de 5 mio. kr., som blev afsat i forbindelse med Budget 2024 til ældreområdet, samt en ekstra tildeling på 2,15 mio. kr. til ældreområdet i Budget 2025.

I de kommende år forventes et stigende antal ældre, og forligspartierne er enige om, at der er behov for en udbygning af antallet af plejeboliger. Det er i forbindelse med Budget 2024

besluttet, at parterre på Rosengården i Hornslet skal ombygges med henblik på etablering af 13 moderne plejeboliger. Partierne er enige om, at der som det næste skridt skal udarbejdes en helhedsplan for Ringparken i Ryomgård med henblik på etablering af 40 plejeboliger. I forbindelse med plejeboligerne etableres derudover 10 plejeboliger målrettet borgere fra socialområdet, hvor deres behov for pleje er mere udtalte end de oprindelige socialpædagogiske behov.

Forligspartierne er enige om, at der, henset til en stigning i antallet af borgere med demens, skal prioriteres en udbygning af 14 plejeboliger på Frejasvænge i Kolind.

Med lokalplan 456 har Byrådet skabt mulighed for etablering af et friplejehjem i Egsmarklund ved Ebeltoft. I tilfælde af, at der indsendes et myndighedsprojekt til behandling, ønsker partierne, at Administrationen søger dialog med aktørerne med henblik på at undersøge muligheden for et samarbejde om en del af plejehjemspladserne. Et eventuelt samarbejde skal forelægges til politisk behandling i Byrådet.

I forbindelse med kommende budgetprocesser vurderes behovet for plejeboliger set i sammenhæng med eventuel etablering af friplejehjem i Ebeltoft samt mulig etablering af plejeboliger i parterre på Rosengården.

Et mere klimarobust Syddjurs

Syddjurs Kommune oplever, som resten af Danmark, mere voldsomt vejr med blandt andet kraftige skybrud, stormfloder, højtstående grundvand og mere langvarig regn. Forligspartierne er enige om at prioritere ekstra ressourcer til håndtering af udfordringerne. En ny klimatilpasningsplan skal sætte rammerne for arbejdet, som inkluderer:

- Håndtering af akutte klimahændelser
- Sikker drift, herunder håndtering af vejvand, asfalterationer, vedligeholdelse af vandløb, vejbrønde og rørledninger
- Klimatilpasningsprojekter, herunder projekter i samarbejde med AquaDjurs A/S
- Syddjurs Kommune som lodsejer kan indgå i omkostningsfordelinger for konkrete klimaprojekter

Forligspartierne afsætter 1,1 mio. kr. i 2025 og 1,85 mio. kr. fra 2026 og frem på driftsbudgettet. Samtidig afsættes 2 mio. kr. i 2025, 1 mio. kr. i 2026, 2 mio. kr. i 2027 og 3 mio. kr. med virkning fra 2028 på anlægsbudgettet.

Et grønnere Syddjurs

Regeringen har med Den grønne trepart lagt rammerne for en ambitiøs indsats for et grønnere Danmark. Forligspartierne ønsker at understøtte omlægningen af arealer til mere natur. Indsatsen skal understøtte øget biodiversitet og et renere og mere næringsfattigt havmiljø.

Byrådet har besluttet at arbejde med at afsøge muligheden for at gendanne Kolindsund som sø i samarbejde med Norddjurs Kommune og relevante parter.

Forligspartierne afsætter på den baggrund 1,05 mio. kr. i 2025 og 1,30 mio. kr. fra 2026 og frem, som øremærkes de ovenstående områder. Arbejdet udmøntes og følges af fagudvalget.

Forligspartierne lægger vægt på sikring af rent drikkevand til borgerne. Fremover forbydes brugen af sprøjtemidler i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) ved lov. Kommunerne skal udstede påbud til lodsejere om pesticidstop i de boringsnære beskyttelsesområder, hvis der er risiko for forurening, og hvis det ikke har været muligt at indgå en frivillig aftale om pesticidstop

med lodsejerne. Der afsættes på den baggrund 500.000 kr. i 2025, faldende til 400.000 kr. i 2026 og 300.000 kr. i 2027 og årene frem til gennemførelse af indsatsen.

Ressourcer til planlægning og byggesager

Forligspartierne ønsker at fremme kommunens udvikling og vækst, både når kommunens erhvervsvirksomheder har behov for nye rammer, når der bygges nye boliger og institutioner, når der opsættes vedvarende energianlæg, og når vi skal sikre de bevaringsværdige kulturmiljøer i kommunen. Det kræver planlægning og byggesagsbehandling.

For alle parter er det væsentligt, at planlægning og byggesagsbehandling opleves smidigt og effektivt. Forligspartierne ønsker derfor at fastholde nødvendige ressourcer til planlægning og byggesagsbehandling, særligt under hensyn til en række omfattende udviklingsprojekter på planområdet. Der afsættes på den baggrund i alt 3,6 mio. kr., fordelt på 2,0 mio. kr. årligt til planlægning og 1,6 mio. kr. årligt til byggesagsbehandling. Det vurderes, at den eksisterende pukkel af lovgivningsessager vil kunne være nedbragt i 2028, hvorfor budgettet til byggesagsbehandling reduceres med 500.000 kr. her.

Forligspartierne er enige om, at der skal være et skærpet fokus på prioritering af lokalplanlægningen, så den bedst muligt understøtter kommunens visions- og udviklingsstrategi.

Effektivisering og omstilling

En del af finansieringen for Budget 2025 er skabt via omstillingskataloget. Forligspartierne er enige om at udmønte forslag fra kataloget for i alt 12,1 mio. kr. i 2025, stigende til 13,8 mio. kr. i 2028. Hertil er der aftalt yderligere reduktioner og effektiviseringer for i alt 600.000 kr. i 2025, stigende til 1,4 mio. kr. i 2028.

Fra omstillingskataloget er der indarbejdet en række forslag, som indebærer omstilling og nytænkning af opgavevaretagelsen. Her kan fremhæves:

- Øget anvendelse af sygeplejeklinikker, hvor borgerne møder et fagligt team af sygeplejersker
- Implementering af et meststringscenter på socialområdet, der samler indsatser og kompetencer i støtten til udsatte borgere
- Indførelse af modulordning på dagtilbudsområdet, som giver forældre mere fleksibilitet i valg af pasning

Forligspartierne er enige om, at omstillingskataloget videreføres til Budget 2026. I Budget 2025 er der forudsat reduktioner for 15 mio. kr. i 2026 og yderligere 15 mio. kr. i hvert af de følgende år. Der tages stilling til størrelsen på omstillingskataloget år for år efter de aktuelle økonomiske prognoser.

Der er også enighed om, at der efter to år med omstillingskataloger er brug for at evaluere proces og indhold vedrørende kataloget. Dette skal bl.a. ses i lyset af, at der er områder, hvor lovgivningen begrænser muligheden for at komme med nye forslag. Derfor er der enighed om, at der udarbejdes en sag til fagudvalg og Økonomiudvalget i december 2024 som optakt til arbejdet med kataloget frem mod Budget 2026.

Økonomiudvalget

Syddjurs Kommune skal betale store afdrag på kommunens lån de næste 4-7 år, hvorefter de årlige afdrag mere end halveres i takt med, at lån tilbagebetales. Forligspartierne er derfor enige om at sammenlægge syv af kommunens variable lån med forskellige beløb og varighed til ét samlet fastforrentet lån. Sammenlægningen giver en mindre udjævning af afdragsprofilen på kommunens lån og vil reducere kommunens årlige afdrag på lån med ca. 2,13-2,18 mio. kr. i 2025 og overslagsår.

Med omlægningen af lånene forventes det, at Syddjurs Kommunes samlede afdrag i 2025 vil være 41,73 mio. kr., faldende til 36,49 mio. kr. i 2028. Selvom det forventes, at der foretages årlige lånoptag på 6,7 mio. kr., vil Syddjurs Kommunes restgæld i budgetperioden 2025-2028 falde med 128,58 mio. kr. til 265,43 mio. kr.

Forligspartierne er enige om, at borgerrådgiverfunktionen giver borgerne en ekstra mulighed for at indgå i en konstruktiv dialog med kommunen. Der afsættes 700.000 kr. årligt, så den nuværende borgerrådgiverfunktion kan fortsætte.

Forligspartierne ønsker, at der forud for forhandlingerne om Budget 2026 udarbejdes en plan for strategisk jordopkøb, som har til formål at styrke fremtidig vækst i bosætning og erhvervsudvikling. Der er enighed om, at et eventuelt provenu i forbindelse med ekstensivering af kommunale jorder, fraregnet bortfald af forpagtningsindtægter, skal indgå i finansieringsgrundlaget for strategien.

Afholdelse af toneangivende events i Syddjurs Kommune bidrager positivt til kommunens omdømme og til udviklingen af det lokale erhvervsliv. Forligspartierne er enige om at etablere en eventpulje, der skal være med til at tiltrække og afholde større nationale og internationale idræts- og kulturbegivenheder. Der afsættes 500.000 kr. årligt fra 2026 til medfinansiering af begivenheder. De afsatte midler frigives ved oplæg til Økonomiudvalget. Ved tildelingen af midler fokuseres i særlig grad på muligheden for borgernes engagement og deltagelse, det frivillige arbejde samt de afledte erhvervsmæssige effekter af eventet. Såfremt der i 2025 bliver behov for ressourcer til events, vil Administrationen afsøge muligheden for at dække udgiften fra andre puljer eller via overførte budgetmidler.

Regeringen og KL blev i marts 2024 enige om at gennemføre 56 regelforenklingsforslag, der er blevet identificeret som led i det flerårige samarbejdsprogram mellem regeringen og KL. Forligspartierne er enige om, at tiltagene giver anledning til, at der i Syddjurs Kommune kan hentes effektiviseringer for 700.000 kr. i 2025, stigende til 900.000 kr. i 2026, 1,1 mio. kr. i 2027 og 1,3 mio. kr. i 2028 og frem.

Forligspartierne er enige om en række besparelser på kommunens administration. Det drejer sig om følgende:

- En reduktion i lønsum i Borgerservice m.v. på i alt 600.000 kr. årligt. Beløbet fordeles med 500.000 kr. til Borgerservice og 100.000 til Ledelsessekretariatet på post og arbejdsgange i postbehandlingen.
- En reduktion i lønsum i Staben på 520.000 kr. årligt, hvor it-understøttelse af Erhvervsenheden friholdes.
- En reduktion i kommunens forbrug af konsulenter på 100.000 kr. i 2025 og 200.000 kr., 300.000 kr. og 400.000 kr. i de følgende overslagsår. Forslag til udmøntning behandles i Økonomiudvalget i november 2024.
- En engangsreduktion i 2025 på 300.000 kr. til kompetenceudvikling af ledere.
- En række initiativer på it-området, som skaber effektiviseringer og optimeringer for i alt 350.000 kr. i 2025 og 650.000 kr. i 2026 og frem.

- Opsigelse af abonnement på personalerabatportal, der reducerer udgifter med 100.000 kr. fra 2025 og frem.
- En årlig reduktion på 600.000 kr. på kommunale puljer og tilskud. Der henvises til bilag.

Endelig er forligspartierne enige om, at udviklingen i indtægter på vielser følges tæt frem mod Budget 2026. Taksterne drøftes i Økonomiudvalget i første halvdel af 2025.

Familie-, børne- og læringsudvalget

Forligspartierne er enige om, at der ydes en stor og professionel indsats på skolerne i forhold til at skabe inkluderende læringsfællesskaber. Ambitionen om at lave skole for alle børn, så eleverne trives og lærer, ønsker partierne at understøtte. Det kræver blandt andet et kontinuerligt arbejde med at udvikle helhedsorienterede indsatser i samarbejde og samspil med PPR, forældre og andre aktører omkring skolen. Forligspartierne er på den baggrund enige om at afsætte 1,5 mio. kr. i 2025, stigende til 3,65 mio. kr. årligt fra 2026, til skolernes arbejde med læring, inklusion og trivsel – herunder mellemformer – for alle børn i folkeskolen. Midlerne fordeles via tildelingsmodellen. Arbejdet med læring, inklusion og trivsel skal løbende følges af Familie-, Børne- og Læringsudvalget.

I forlængelse af ovenstående er partierne enige om at styrke understøttelsen af dagtilbuddene og skolernes arbejde med inkluderende lege-, lærings- og børnefællesskaber. PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) styrkes på den baggrund med 500.000 kr. årligt.

I Budget 2023 og overslagsårene afsatte Byrådet 500.000 kr. årligt til afprøvning af forskellige forsøgsordninger med madordninger på skolerne. Forligspartierne er enige om at fortsætte disse afprøvninger og udvide den økonomiske ramme med 200.000 kr. i 2025 og 500.000 kr. fra 2026 og frem, så flere skoler får mulighed for at arbejde med måltider, der skaber fællesskaber.

Forligspartierne er enige om, at den nuværende tildelingsmodel på skoleområdet skal analyseres nærmere. Den nuværende model giver skolerne et gennemskueligt økonomisk grundlag, hvilket også skal være styrende for det videre arbejde. Skolebestyrelserne skal høres i forbindelse med arbejdet, og et oplæg til en ny eller revideret tildelingsmodel skal foreligge til politisk behandling i 1. halvår 2026, forud for arbejdet med Budget 2027.

Partierne er enige om, at Hornslet Skole tildeles et overgangstilskud på 200.000 kr. i 2025, stigende til 500.000 kr. i 2026 og frem til, at en eventuel ny eller revideret tildelingsmodel indføres. Tilskuddet gives på baggrund af forventede omstillingsudgifter i forbindelse med ny udkolering for Hornslet Skole.

Et godt indeklima er en forudsætning for læring og trivsel på kommunens skoler og daginstitutioner. Forligspartierne er enige om at afsætte 500.000 kr. i 2025 til kortlægning af indeklimaet samt udarbejdelse af en indeklimastrategi for daginstitutioner, skoler og SFO.

I dag har Syddjurs Kommune som udgangspunkt kun fuldtidsmoduler i forhold til pasning af børn i vuggestuer og børnehaver. Forligspartierne ønsker at give forældrene muligheden for at vælge et pasningsmodul på 30 timer i tidsrummet fra 8.30 til 14.30. Med forslaget kan der reduceres med 1,078 mio. kr. i 2025 samt 1,348 mio. kr. i overslagsårene. Udviklingen på området skal følges tæt og præsenteres løbende for udvalget.

I Budget 2024 blev det besluttet, at elever først skal have en iPad udleveret i 2. klasse. Forligspartierne bag Budget 2025 er enige om, at heller ikke 2. og 3. klassetrin skal have udleveret en iPad. Dermed reduceres udgifterne med 250.000 kr. i 2026 og 500.000 kr. i 2027 og frem.

Budgettet justeres med 6 mio. kr. ekstra til specialskoleområdet, herunder til befordring til specialskoler, med henblik på at budgettet tilpasses de faktiske udgifter. Der er således ikke tale om en udvidelse af aktiviteterne, men om en justering, så budgettet svarer til de faktiske udgifter.

På baggrund af et stigende børnetal på Pindstrupskolen er forligspartierne enige om at afsætte anlægsmidler til en udvidelse og samling af specialskolen. Udvidelsen vil give skolen lokaler og faciliteter til en udvidet målgruppe af elever med fysiske og kognitive handicaps, som i dag går i andre specialskoletilbud. I budgetperioden afsættes samlet 41,6 mio. kr.

Forligspartierne ønsker undersøgt, om udbygningen af Pindstrupskolens tilbud med fordel kan suppleres med en mere geografisk central lokalitet i kommunen. Der skal i den forbindelse indgå en vurdering af de faglige og økonomiske konsekvenser ved en sådan løsning. Endelig ønsker forligspartierne, at der er et generelt fokus på en øget effektivisering af transporten for elever til specialskoletilbud.

Sundheds- og ældreudvalget

Forligspartierne er enige om, at Syddjurs Kommune har opnået væsentlige erfaringer med skabelsen af en sammenhængende helhedspleje til hjemmeboende ældre via borgerteams. Partierne ønsker at understøtte arbejdet yderligere og afsætter 3,72 mio. kr. til den generelle normering på området, til en styrkelse af borgerteams, hvor der også arbejdes med forskellige initiativer med henblik på at nedbringe sygefraværet, samt kompetenceudvikling.

Partierne er desuden opmærksomme på, at der de seneste år er sket en stigning i andelen af beboere med demens på kommunens plejehjem. Plejehjemmene tildeles derfor ekstra 1,0 mio. kr. til den generelle normering og 400.000 kr. til kompetenceudvikling blandt andet i forhold til håndtering af borgere med demens eller psykiske lidelser.

De ekstra midler til borgerteams og håndtering af borgere med demens stammer fra den resterende del af de 3 mio. kr. af de 5 mio. kr., som blev afsat i forbindelse med Budget 2024 til ældreområdet, samt en ekstra tildeling på 2,15 mio. kr. til ældreområdet i Budget 2025.

I de kommende år forventes et stigende antal ældre, og forligspartierne er enige om, at der er behov for en udbygning af antallet af plejeboliger. Det er i forbindelse med Budget 2024 besluttet, at parterre på Rosengården i Hornslet skal ombygges med henblik på etablering af 13 moderne plejeboliger. Partierne er enige om, at der som det næste skridt skal udarbejdes en helhedsplan for Ringparken i Ryomgård med henblik på etablering af 40 plejeboliger. I forbindelse med plejeboligerne etableres derudover 10 plejeboliger målrettet borgere fra socialområdet, hvor deres behov for pleje er mere udtalte end de oprindelige socialpædagogiske behov.

Forligspartierne er enige om, at der, henset til en stigning i antallet af borgere med demens, skal prioriteres en udbygning af 14 plejeboliger på Frejasvænge i Kolind.

Med lokalplan 456 har Byrådet skabt mulighed for etablering af et friplejehjem i Egsmarklund ved Ebeltoft. I tilfælde af, at der indsendes et myndighedsprojekt til behandling, ønsker partierne, at Administrationen søger dialog med aktørerne med henblik på at undersøge muligheden for et samarbejde om en del af plejehjemspladserne. Et eventuelt samarbejde skal forelægges til politisk behandling i Byrådet.

I forbindelse med kommende budgetprocesser vurderes behovet for plejeboliger set i sammenhæng med eventuel etablering af friplejehjem i Ebeltoft samt mulig etablering af plejeboliger i parterre på Rosengården.

Forligspartierne er enige om en række reduktioner og omstillinger inden for udvalgets område. Det drejer sig om følgende:

- Indførelse af brugerbetaling for luftrensere i forbindelse med rygning på kommunens plejehjem. Der reduceres med 100.000 kr. årligt. Der vil være mulighed for at søge støtte til dette, hvis borgeren er økonomisk trængt.
- Indførelse af egenbetaling for kost på kommunens midlertidige døgnpladser. Dette giver en reduktion på 900.000 kr. Partierne er opmærksomme på, at der i udkastet til sundhedsreformen er lagt op til, at de midlertidige døgnpladser overgår til regionerne pr. 1. januar 2027, samt at Regeringen i sit oplæg til sundhedsreform ønsker at fjerne egenbetaling.
- Budgettet for socialtandplejen reduceres med 200.000 kr. årligt, da budgettet ikke anvendes fuldt ud i dag.
- Praksis for brug af kompressionsstrømper ændres efter en individuel faglig vurdering og i samarbejde med borgeren. Ændringen giver en besparelse på 1,3 mio. kr. i 2025 og på 1,6 mio. kr. fremover. Den nye ordning skal følges løbende.
- På baggrund af en principafgørelse i Ankestyrelsen ændres visitationspraksis for kompressionsstrømper. Afgørelsen indebærer, at regionen skal dække en større andel af behovet. Det vurderes, at dette giver en årlig besparelse på 425.000 kr.
- Øget brug af de fem kommunale sygeplejeklinikker fremfor sygepleje i hjemmet. Brugen af sygeplejeklinikkerne vil øge kvaliteten og give en reduktion på 2,15 mio. kr. årligt. Ordningen evalueres forud for budget 2026.
- Ældrecaféernes bemanding ændres efter en dialog med medarbejderne, så der opnås en besparelse på 200.000 kr. årligt.
- Øget brug af maskinpakket medicin fremfor manuel sortering. Skiftet til dosisdispenseret medicin vil reducere fejl og give en reduktion på 250.000 kr. årligt.
- Indkøb af udstyr til tryksårsforebyggelse til hjemmeboende vil give en reduktion i antallet af timer til manuel håndtering af trykaflastning. Dette vil være et kvalitetsløft for borgeren og giver en reduktion på 250.000 kr. årligt. Indkøbet finansieres via velfærdsomstillingspuljen.

Social- og beskæftigelsesudvalget

Forligspartierne anerkender det store arbejde, Grøn Kors foretager for socialt udsatte i Kolind. Folkestedet under Grøn Kors tilføres i alt 250.000 kr. årligt. Støtten skal ses i sammenhæng med støtten til Kafe Kolind. Begge steder afholder aktiviteter, som understøtter den kommunale indsats på socialområdet, og er eksempler på velfungerende samarbejder mellem kommune og civilsamfund. De 100.000 kr. finansieres på den baggrund af støtten til musikprojektet i Kafe Kolind, så støtten bortfalder.

Forligspartierne er enige om en række besparelser og omstillinger inden for udvalgets område. Det drejer sig om følgende:

- Mestringsvejledningen på socialområdet, som samles i et eller flere mestringscentre, der giver mulighed for at koble indsatser og kompetencer. Budgettet reduceres med 500.000 kr. i 2025, 700.000 kr. i 2026 og 900.000 kr. fra 2027 og frem. Ændringen følges og evalueres i fagudvalget.
- Egenbetalingen til køkkenet på Marie Magdalene hæves med 5 kr., så en frokost koster 40 kr. Dette giver en udgiftsreduktion på 100.000 kr. årligt.
- Højskolepuljen nedlægges, da den sjældent ansøges, hvilket giver en besparelse på 138.000 kr. årligt.
- Reduktion i følgeudgifter til borgere i beskæftigelsestilbud med 200.000 kr. årligt.

Kultur-, fritids- og landdistriktsudvalget

Syddjurs Kommune har et mangfoldigt kultur-, idræts- og fritidsliv, og forligspartierne er enige om at støtte en fortsat positiv udvikling i samarbejde med civilsamfundet og de frivillige.

Forligspartierne er enige om at øge støtten til kunst i det offentlige rum, idet kunsten løfter byrummene og giver perspektiv. Dette gøres ved at tildele en ekstra halv procent fra grundsalg til kunst i det offentlige rum, svarende til 120.000 kr.

Forligspartierne ønsker, at alle skoletrin har gode lokale oplevelser med kultur og natur. Der afsættes 250.000 kr. årligt til udvikling af en kultur- og naturtrappe med tilbud til de forskellige årgange i et samarbejde mellem skoleområdet, foreningslivet og de lokale kultur- og naturinstitutioner. Arbejdet indledes med et fællesmøde mellem Kultur-, fritids- og landdistriktsudvalget og Familie-, børne- og læringsudvalget.

Aftenskolerne gør en væsentlig indsats i forhold til folkeoplysning. Forligspartierne anerkender indsatsen og øger tilskuddet til løn med 100.000 kr. årligt.

Et levende kultur- og fritidsliv består ofte af en bred vifte af spændende tilbud. Forligspartierne er enige om at støtte fortsættelsen af en række tilbud. Det gælder:

- Videreførelse af Sangkraft Syddjurs, der arbejder med sangglæde og sangfællesskaber, med 350.000 kr. årligt.
- Videreførelse af Vægterne, der formidler Ebeltøfts historie gennem aktiviteter i højsæsonen, med 78.000 kr. årligt.
- Videreførelse af KropAmok, der er et idrætstilbud til børn med kognitive, sociale, psykiske eller fysiske udfordringer, med 40.000 kr. årligt.
- Videreførelse af Distrikt X – Ungehuset i Rønde med 60.000 kr. årligt, hvor 40.000 kr. er til husleje og 20.000 kr. til aktiviteter.
- Udvidelse af budgettet for Syddjursmodellen for hallerne med 110.000 kr., så Springcenter Rønde kan optages i modellen.

Syddjurs Bibliotek har de seneste år udviklet bogstationer på nye måder i landdistrikterne, de såkaldte servicepunkter. Forligspartierne anerkender indsatsen og vurderer, at der kan reduceres med 200.000 kr. årligt ved at nedlægge en udtjent bogbus og i stedet etablere servicepunkter. En ny fleksibel ordning fremlægges til politisk drøftelse, herunder muligheden for fleksible transportable funktioner i kommunen. Der lægges vægt på, at der fortsat udvikles på servicepunkterne, og at der fortsat vil være en oplevelse af bibliotekets tilstedeværelse i landdistrikterne.

Erhvervs- og planudvalget

Lokalplanlægningen er udfordret af et stigende pres for planlægning. Forligspartierne anerkender behovet for god planlægning for at kunne tilgodese væksten i kommunen. For alle parter er det væsentligt, at planlægning og byggesagsbehandling opleves smidigt og effektivt. Under Økonomiudvalget fastholdes ressourcer til byggesagsbehandling og planlægning, særligt under hensyn til en række omfattende udviklingsprojekter på planområdet.

Forligspartierne er enige om at foretage en mindre reduktion i midler anvendt til udviklingsprojekter inden for turisme. Området reduceres med 100.000 kr. årligt.

Forligspartierne er enige om at reducere midler til eksterne konsulenter inden for erhvervsfremme, der anvendes til afvikling af arrangementer. Området reduceres med 100.000 kr. årligt.

Natur-, teknik- og miljøudvalget

Syddjurs Kommune oplever, som resten af Danmark, mere voldsomt vejr med blandt andet kraftige skybrud, stormfloder, højtstående grundvand og mere langvarig regn. Forligspartierne er enige om at prioritere ekstra ressourcer til håndtering af udfordringerne. En ny klimatilpasningsplan skal sætte rammerne for arbejdet, som inkluderer:

- Håndtering af akutte klimahændelser
- Sikker drift, herunder håndtering af vejvand, asfalterparationer, vedligeholdelse af vandløb, vejbrønde og rørledninger
- Klimatilpasningsprojekter, herunder projekter i samarbejde med AquaDjurs A/S
- Syddjurs Kommune som lodsejer kan indgå i omkostningsfordelinger for konkrete klimaprojekter

Forligspartierne afsætter 1,1 mio. kr. i 2025 og 1,85 mio. kr. fra 2026 og frem på driftsbudgettet. Samtidig afsættes 2 mio. kr. i 2025, 1 mio. kr. i 2026, 2 mio. kr. i 2027 og 3 mio. kr. med virkning fra 2028 på anlægsbudgettet.

Regeringen har med Den grønne trepart lagt rammerne for en ambitiøs indsats for et grønnere Danmark. Forligspartierne ønsker at understøtte omlægningen af arealer til mere natur. Indsatsen skal understøtte øget biodiversitet og et renere og mere næringsfattigt havmiljø.

Byrådet har besluttet at arbejde med at afsøge muligheden for at gendanne Kolindsund som sø i samarbejde med Norddjurs Kommune og relevante parter.

Forligspartierne afsætter på den baggrund 1,05 mio. kr. i 2025 og 1,30 mio. kr. fra 2026 og frem, som øremærkes de ovenstående områder. Arbejdet udmøntes og følges af fagudvalget.

Forligspartierne lægger vægt på sikring af rent drikkevand til borgerne. Fremover forbydes brugen af sprøjtemidler i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) ved lov. Kommunerne skal udstede påbud til lodsejere om pesticidstop i de boringsnære beskyttelsesområder, hvis der er risiko for forurening, og hvis det ikke har været muligt at indgå en frivillig aftale om pesticidstop med lodsejerne. Der afsættes på den baggrund 500.000 kr. i 2025, faldende til 400.000 kr. i 2026 og 300.000 kr. i 2027 og årene frem til gennemførelse af indsatsen.

Forligspartierne ønsker at understøtte børns udeliv gennem leg og læring. Der er behov for øget fokus på vedligeholdelse af offentlige legepladser, og forligspartierne afsætter derfor 200.000 kr. til formålet i 2025, 2026 og 2027. Beløbet udmøntes via fagudvalget.

Forligspartierne anerkender det store arbejde, som foregår i trafiksikkerhedsgrupperne nedsat under distriktsrådene, og opjusterer puljen for trafiksikkerhed med 350.000 kr. årligt, så den øges fra 1,5 mio. kr. til 1,85 mio. kr. Et beløb på 500.000 kr. er fortsat øremærket beskæring.

Forligspartierne er enige om en række besparelser og omstillinger inden for udvalgets område. Det drejer sig om følgende:

- Serviceniveauet for pakning af skolemælk standardiseres, så det er ens på tværs af skolerne. Der hentes en besparelse på 190.000 kr. årligt.
- Tidsfristen for installation af låse og nødkald ved hjemmeboende borgere hæves til tre dage. Den øgede fleksibilitet giver en reduktion på 50.000 kr. årligt.
- Vedligeholdelse af kommunens buslæskure kan på udvalgte strækninger med meget trafik finansieres af reklameplads. Ordningen vil reducere udgifterne med 100.000 kr. årligt.

- Slukning af gadebelysningen i juni og juli måned. Ordningen træder først i kraft fra 2026 og giver en årlig reduktion på 185.000 kr. Visse strækninger i Thorsager, Mørke, Ryomgård, Kolind, Rønde, Hornslet og Ebeltoft undtages.
- Serviceniveauet reduceres på lokalrute 3, der ikke benyttes så ofte. Ruten reduceres med 4 afgang, hvilket giver en besparelse på 360.000 kr. årligt.
- Budgettet til ny asfaltering reduceres med 1 mio. kr. i 2025.

Forligspartierne er enige om at flytte en række udgifter, der har driftsmæssig karakter, fra anlæg til drift. Dette omhandler blandt andet gadebelysning, udskiftning af fortove mm. Den samlede sum reduceres med 10 %, svarende til en reduktion på 465.000 kr. årligt.

I tilfælde af en hård vinter, med overskridelse af budgettet for vintertjeneste til følge, er forligspartierne enige om, at der trækkes på kassebeholdningen.

Anlægsvirksomhed

Syddjurs Kommune har fortsat et højt anlægsniveau, der ligger i tråd med den tilflytning af nye borgere, som kommunen har oplevet de seneste år. Der investeres store beløb i 2025 og overslagsårene for at sikre, at kommunen har de rette faciliteter til at kunne levere god service til særligt kommunens børn og ældre. Forligspartierne lægger vægt på, at der investeres i kommunens fortsatte udvikling og er enige om, at der skal udarbejdes en samlet plan for investering i strategisk jordopkøb samt salg af ejendomme.

Følgende anlægsprojekter i budgetperioden kan fremhæves:

- 74 mio. kr. til bygning af ny udskoling i Hornslet samt ombygning af eksisterende skole
- 42 mio. kr. til udvidelse af Pindstrup Skolen
- 35 mio. kr. til ny daginstitution i Rønde
- 7 mio. kr. til faglokaler og mødested på Ådalsskolen
- 12 mio. kr. til ombygning og udvidelse af Æblehaven, Ebeltoft Børnehus
- 7 mio. kr. til renovering og ombygning af Ådalens børnehus
- 3 mio. kr. til ny kapacitet på dagtilbudsområdet på Mols
- 2,7 mio. kr. til renovering af skurvogne ved Naturbørnehaven Mols Bjerger
- 10 mio. kr. til genetablering af plejeboliger samt ombygning ved Rosengården i Hornslet
- 70 mio. kr. udbygning af plejeboliger
- 5 mio. kr. til medfinansiering af Folkeparken i Ebeltoft
- 4 mio. kr. til mødesteder for landsbyklynger
- 6 mio. kr. til medfinansiering af udendørs idrætsanlæg og kunstgræsbaner
- 7 mio. kr. til botilbud på socialområdet (4 nye boliger på Tendrup Møllevvej)

Budget 2025 indeholder en række korrektioner og præciseringer:

Renoveringen af Ådalens Børnehus fremrykkes. Projektet starter i 2026.

Renoveringen af skurvogne ved Naturbørnehaven på Mols gennemføres over to år med start i 2025.

Der er afsat 2 mio. kr. i 2026, 2027 og 2028 til medfinansiering af kunstgræsbaner i Ebeltoft, Kolind og Hornslet. Midlerne frigives i takt med, at projekterne modnes. Der forventes overført 2 mio. kr. fra 2024 til 2025 til renovering og anlæg af udendørs idrætsanlæg med særligt fokus på fodboldbaner.

I forbindelse med Budget 2026 ønsker forligspartierne at drøfte muligheden for at fremrykke Nord og Sydvejen etape 5 – Ryomgård til Thorsager.

Forligspartierne er enige om at afsætte 2 mio. kr. i kommunal medfinansiering i 2026 til modernisering af udearealer ved Ebeltøft Skole, hvor arealerne samtænkes med udvikling af andre aktiviteter i området.

Forligspartierne er enige om at afsætte midler til en cykelsti fra Ebdrupvej/Frellingvej til skovbørnehaven, så man kan cykle til børnehaven. Der afsættes 5 mio. kr. i 2028. Partierne er bevidste om, at der er behov for at lave et skitseprojekt, inden det nøjagtige beløb kan fastsættes.

Hvis der kan opnås statslig medfinansiering til en eller flere af de prioriterede cykelstier i Syddjurs Kommune, er forligspartierne enige om at prioritere finansieringen af den kommunale andel, når anlægsprojektet fremlægges for fagudvalget.

Cykelstien mellem Rosenholm og Mørke fremrykkes til start i 2027.

Forligspartierne noterer sig, at der forventes indtægter i 2027 og 2028 på salg af ejendomme for 7 mio. kr.

Forligspartierne er enige om, at der frem mod Budget 2026 er behov for at afdække lokalekapaciteten i Rønde til fx træning, sociale aktiviteter og andre meningsfulde fællesskaber. Der er i denne forbindelse enighed om at se velvilligt på en færdiggørelse af tagetagen på A-huset, hvis der viser sig at være et behov.

For de samlede budgetændringer på anlæg som følge af budgetaftalen henvises til bilag 2, budgetændringer anlæg mv.

Med Budget 2025 overføres en række budgetposter i størrelsesordenen 25 mio. kr. fra anlæg til drift. Baggrunden er, at udgifterne har driftsmæssig karakter, herunder eksempelvis løn, men også at en flytning vil bidrage til, at rammerne aftalt mellem KL og regeringen omkring kommunernes samlede drifts- og anlægsudgifter kan overholdes. Der er enighed om, at denne flytning medfører, at sigtelinjen i den økonomiske politik om et anlægsniveau på netto 120 mio. kr. årligt (prisfremskrevet 134 mio. kr.) reduceres tilsvarende med 25 mio. kr., da udgifter på et tilsvarende niveau fremadrettet hører under drift.

Afsluttende bemærkninger

Budgetforliget indgås under forudsætning af, at kommunerne i fællesskab overholder anlægs- og serviceløftet.

Partierne og grupperne er enige om at støtte ændringsforslaget, som fremsættes af borgmesteren, indeholdende de ændringer på drift og anlæg i forhold til forslaget til 1. behandling af budgettet, som fremgår af de vedlagte bilag med ændringsforslag til drift, anlæg og finansiering.

Herudover er forligspartierne enige om, at der i forbindelse med 2. behandlingen af Budget 2025 ikke fremsættes andre ændringsforslag end de, der fremgår af forliget. Forligskredsen er enige om at stemme imod eventuelle ændringsforslag fremsat af byrådsmedlemmer ved 2. behandlingen af Budget 2025.

Underskrifter

Som forhandlingsleder:

Michael Stegger Jensen, Borgmester

På vegne af partier og grupper:

Ole S. Hansen, Socialdemokratiet

Christoffer Pedersen, Venstre

Kasper Kolstrup Møller, Konservative

Kirstine Bille, SF

Jesper Yde Knudsen, Enhedslisten

Heine Skovbak Iversen,
Radikale Venstre